

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (ΕΑΔΗΣΥ)

8ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στις 14 Απριλίου 2025 με την εξής σύνθεση: Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Πρόεδρος, Αργυρώ Τσουλούφα, Μέλος- Εισηγήτρια και Ευαγγελία Μπατσολάκη, Μέλος.

-Για να εξετάσει την προδικαστική προσφυγή με ημερομηνία 10.03.2025 και με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΕΑΔΗΣΥ **353/11.03.2025** του ... φορέα με την επωνυμία «...» (προγενέστερη επωνυμία «...») και δ.τ. «...», (όπως νομίμως μετονομάστηκε δυνάμει της υπ' αρ. πρωτ. ... απόφασης τροποποίησης του καταστατικού της εταιρίας) (στο εξής «η προσφεύγουσα»), που εδρεύει στην ... , οδός ... αρ. ... και εκπροσωπείται νόμιμα.

ΚΑΤΑ

- του ... (...) (στο εξής «η αναθέτουσα Αρχή»), που εδρεύει στη ... αρ. ... και εκπροσωπείται νόμιμα.

=====

Με την ανωτέρω προδικαστική προσφυγή, η προσφεύγουσα ζητά να ακυρωθεί η Απόφαση ... της Συνεδρίασης με Αριθ. ... (θέμα...) του Διοικητικού Συμβουλίου του ..., η ενσωματωθείσα σε αυτή Απόφαση ... της Συνεδρίασης με Αριθ. ... (θέμα ...) του Διοικητικού Συμβουλίου του ... στο πλαίσιο της με Αρ. Πρωτ.: ... Διακήρυξης Ανοικτού Διαγωνισμού μέσω ΕΣΗΔΗΣ με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά - αποκλειστικά βάσει τιμής- για την «...», συνολικού Προϋπολογισμού ... 111.628,40€ χωρίς ΦΠΑ και χωρίς Δικαίωμα Προαίρεσης (122.816,18€ χωρίς ΦΠΑ με δικαίωμα προαίρεσης) CPV: ... καθ' ό μέρος δεν απορρίφθηκε η προσφορά της εταιρίας «...», για τους λόγους που αναλύονται στην προσφυγή της.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα.

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο.

1. Για την άσκηση της προσφυγής, έχει καταβληθεί παράβολο ποσού 615,00 ευρώ. Ωστόσο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του ν. 4412/2016 και 5 του πδ 39/2017 και την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ, το νόμιμο παράβολο ανέρχεται σε 600,00€ υπολογιζόμενο με βάση την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης χωρίς ΦΠΑ **και χωρίς το δικαίωμα προαίρεσης**. Συνεπώς, πρέπει να επιστραφεί στην προσφεύγουσα το ποσό των 15,00€ ως αχρεωστήτως καταβληθέν, ανεξάρτητα από την έκβαση και την αποδοχή ή μη της προδικαστικής προσφυγής της (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ...).

2. Με την με Αρ. Πρωτ.: ... Διακήρυξη της αναθέτουσας Αρχής, προκηρύχθηκε ηλεκτρονικός, ανοικτός διαγωνισμός κάτω των ορίων, για την ... συνολικού Προϋπολογισμού ... 111.628,40€ χωρίς ΦΠΑ και χωρίς Δικαίωμα Προαίρεσης (122.816,18€ χωρίς ΦΠΑ με δικαίωμα προαίρεσης) CPV: ... για ένα έτος. Ως κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης ορίστηκε αυτό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς αποκλειστικά με βάση την τιμή. Η Διακήρυξη αναρτήθηκε στις 18.10.2024 στο ΚΗΜΔΗΣ (ΑΔΑΜ ...) και στην διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, μέσω του οποίου διενεργείται ο διαγωνισμός με συστημικό α/α ...

3. Ο διαγωνισμός, ενόψει του αντικειμένου του (...), της συνολικής εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης χωρίς Φ.Π.Α., της νομικής φύσης της αναθέτουσας Αρχής και του χρόνου εκκίνησης της διαγωνιστικής διαδικασίας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, υπάγεται στις διατάξεις του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016 σύμφωνα με το άρθρο 345 του ν. 4412/2016, η δε Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ, ενώπιον της οποίας ασκείται η προσφυγή, είναι αρμόδια για την εξέτασή της.

4. Η προδικαστική προσφυγή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361, τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του ν. 4412/2016, την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4 και την παρ. 2 του άρθ. 8 του πδ 39/2017 έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα και παραδεκτά, αφού κατατέθηκε στις 10-03-2025 (η τελευταία ημέρα υποβολής ήταν αργία και παρεκτείνεται η προθεσμία την επόμενη εργάσιμη) στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, λαμβανομένου υπόψη ότι

η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα στις 27-02-2025 μέσω της «Επικοινωνίας» του ΕΣΗΔΗΣ. Η προδικαστική προσφυγή ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του ΠΔ 39/2017 και κοινοποιήθηκε από την προσφεύγουσα στην ΕΑΔΗΣΥ με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις 10.03.2025 και από την αναθέτουσα αρχή σε όλους τους ενδιαφερομένους, μέσω ΕΣΗΔΗΣ, ομοίως στις 10.03.2025.

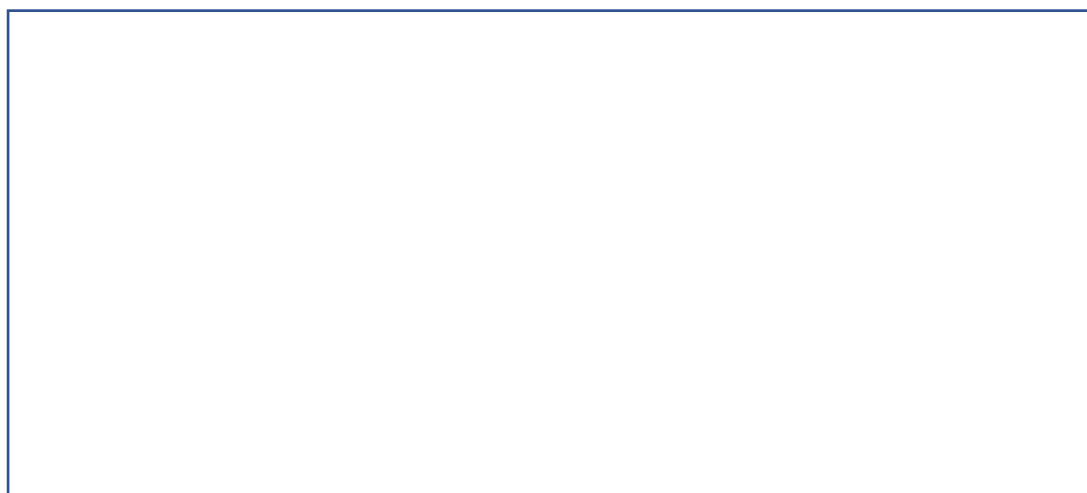
5. Η προσφεύγουσα ως συμμετέχουσα στην διαγωνιστική διαδικασία, της οποίας η προσφορά έγινε δεκτή, αν και αναδείχθηκε τελικά οριστική ανάδοχος με την προσβαλλόμενη απόφαση, θεμελιώνει εν τούτοις έννομο συμφέρον για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά της προσβαλλόμενης ως βλαπτόμενη, κατά το μέρος που αφορά στην αποδοχή εκ μέρους της αναθέτουσας παράνομης συμμετοχής ανταγωνιστή στη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, παρά τα αντίθετα αβασίμως υποστηριζόμενα από την αναθέτουσα αρχή με το έγγραφο των απόψεών της. Στο άρθρο 360 παρ. 1 του ν. 4412/2016 προβλέπονται τα εξής: «Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ε.Ε. ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται πριν από την υποβολή των προβλεπομένων στον Τίτλο 3 ενδίκων βοηθημάτων (ήτοι αιτήσεως αναστολής/ακυρώσεως) να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της Α.Ε.Π.Π.(νυν Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ.) κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής». Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρ. 367 παρ. 1 του ίδιου νόμου, «Η Α.Ε.Π.Π. (νυν Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ.) αποφαινεται αιτιολογημένα επί της βασιμότητας των προβαλλομένων ισχυρισμών ... της προσφυγής και των ισχυρισμών της αναθέτουσας αρχής και, σε περίπτωση παρέμβασης, των ισχυρισμών του παρεμβαίνοντος ...». Όπως έχει κριθεί νομολογιακά, από τις διατάξεις που έχουν παρατεθεί συνάγεται ότι το έννομο συμφέρον για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής, παρίσταται διευρυμένο σε σχέση με τα γενόμενα δεκτά επί αιτήσεων αναστολής (βλ. ΣτΕ ΕΑ145/2019, 255/2012, 36/2009 κ.ά.), εκτείνεται δε και στις περιπτώσεις εκείνες που ο ενδιαφερόμενος να του ανατεθεί σύμβαση του ν. 4412/2016, δεν υφίσταται μεν άμεση και

ενεστώσα βλάβη από την πράξη ή την παράλειψη της αναθέτουσας αρχής, ενδέχεται όμως να υποστεί ζημία από αυτές στη συνέχεια της διαγωνιστικής διαδικασίας. Εξάλλου, όπως έχει κριθεί και από το ΔΕΕ (C-54/18 Cooperativa Animazione Valdocco Soc. Coop.soc. Impresa SocialeOnlus κατά Consorzio Intercomunale Servizi Sociali di Pinerolo σκ. 36) κάθε προσφέρων ο οποίος θεωρεί ότι μια απόφαση με την οποία γίνεται δεκτή η συμμετοχή ανταγωνιστή σε διαδικασία συνάψεως δημόσιας συμβάσεως είναι παράνομη και ενέχει κίνδυνο να του προκαλέσει ζημία, έχει άμεσο έννομο συμφέρον προς άσκηση προσφυγής κατά της εν λόγω αποφάσεως, ανεξαρτήτως της ζημίας που μπορεί, επιπλέον, να απορρεύσει από την ανάθεση της συμβάσεως σε άλλον υποψήφιο. Η νομολογιακή αυτή αντιμετώπιση στηρίζεται στην ανάγκη τήρησης της αρχής ... του δικαίου στο πλαίσιο των διαγωνιστικών διαδικασιών συνάψεως δημοσίων συμβάσεων δια της ... αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, η οποία υλοποιείται μέσω της υποχρεώσεως των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων να προσβάλουν επικαίρως, σε σύντομο χρονικό διάστημα, τις πράξεις που τους προξενούν ή ενδέχεται να τους προξενήσουν ζημία, προκειμένου να μην υποχρεώνεται η αναθέτουσα αρχή να επαναλάβει ολόκληρη τη διαδικασία προς θεραπεία των παραβάσεων αυτών (βλ. σκέψεις 27-28, 36-37, 40-42 της ανωτέρω C-54/18). Εξάλλου, η αναγνώριση και στον προσωρινό ή και οριστικό ανάδοχο, εννόμου συμφέροντος ν' ασκήσει επικαίρως προδικαστική προσφυγή προβάλλοντας αιτιάσεις κατά των ανθυποψήφιων του κρίνεται πλέον επιβεβλημένη στην περίπτωση που η διαγωνιστική διαδικασία διεξάγεται σε ένα μόνο στάδιο (ήτοι εκδίδεται μία μόνο εκτελεστή διοικητική πράξη με την οποία κρίνεται το νομότυπο των κατατεθεισών προσφορών από απόψεως πληρότητας των δικαιολογητικών συμμετοχής και επάρκειας των τεχνικών και οικονομικών προσφορών των συμμετεχόντων), δεδομένου ότι ο κίνδυνος ν' ανατραπεί το (αρχικώς) ευνοϊκό γι' αυτόν αποτέλεσμα της διαγωνιστικής διαδικασίας και η εντεύθεν προκαλούμενη σε αυτόν ζημία ως εκ του αποκλεισμού του κατόπιν ασκήσεως και ευδοκιμήσεως προδικαστικών προσφυγών με αντικείμενο τη νομιμότητα της προσφοράς του από τους ανθυποψήφιους του (σημειώνεται εδώ ότι η εταιρία «...» έχει ήδη ασκήσει προδικαστική προσφυγή κατά της κατακυρωτικής απόφασης της αναθέτουσας αρχής), είτε εκείνων των οποίων οι προσφορές έχουν γίνει ομοίως δεκτές είτε και όσων δεν έχουν οριστικώς αποκλεισθεί, είναι

χρονικά, τουλάχιστον, αμεσότερος (ΣΤΕ 1573/2019, ΔΕφΚομ. Α149/2022. σκ. 12).

6. Με την Πράξη του Προέδρου του 8ου Κλιμακίου με αριθμό 417/2025, ορίστηκε η εισηγήτρια και η ημερομηνία συζήτησης, ενώ η αναθέτουσα Αρχή υπέβαλε εμπρόθεσμα στην ΕΑΔΗΣΥ στις ... τις απόψεις της επί της προσφυγής, τις οποίες κοινοποίησε και στους ενδιαφερόμενους μέσω της «Επικοινωνίας» του ΕΣΗΔΗΣ.

7. Στον ανωτέρω διαγωνισμό, υπέβαλε προσφορά η προσφεύγουσα, καθώς και άλλες τρεις εταιρίες. Ήτοι:

Με το πρακτικό αρ. ..., η Επιτροπή του διαγωνισμού εισηγήθηκε την απόρριψη της προσφοράς της εταιρίας «...» και έκανε αποδεκτές τις προσφορές των λοιπών εταιριών, μεταξύ αυτών και της προσφεύγουσας. Με το πρακτικό αρ. , η Επιτροπή του διαγωνισμού εισηγήθηκε την απόρριψη της οικονομικής προσφοράς του ... φορέα «...» με δ.τ. «...», και την κατακύρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας στην εταιρία της προσφεύγουσας. Τα ως άνω πρακτικά επικυρώθηκαν με την Απόφαση ... της Συνεδρίασης Αριθ. ... (θέμα...) του Διοικητικού Συμβουλίου του ... Με το πρακτικό αρ. ... , η Επιτροπή του διαγωνισμού εισηγήθηκε την οριστική κατακύρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας στην εταιρία «...». Το ως άνω πρακτικό επικυρώθηκε με την Απόφαση ... της Συνεδρίασης Αριθ. ... (θέμα...) του Διοικητικού Συμβουλίου του ... Όλες οι ως άνω αναφερόμενες αποφάσεις και πρακτικά της αναθέτουσας Αρχής κοινοποιήθηκαν στην προσφεύγουσα στις 27-02-2025. Κατά της τελευταίας απόφασης ... στην οποία ενσωματώνεται και η προηγούμενη

απόφαση ... της αναθέτουσας, στρέφεται η προσφεύγουσα και ζητά την ακύρωσή της καθ' ο μέρος έγινε δεκτή και δεν απορρίφθηκε η οικονομική προσφορά της εταιρίας «...» από τη διαγωνιστική διαδικασία.

8. Με τον μοναδικό **προβαλλόμενο λόγο** της προσφυγής η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η αναθέτουσα Αρχή κατά παράβαση του νόμου και της Διακήρυξης έκανε αποδεκτή την προσφορά της εταιρίας με την επωνυμία «...», διότι η τεχνική προσφορά της ήταν ελλιπής, αφού δεν κατέθεσε τα απαιτούμενα ISO, κατά παρέκκλιση ρητής απαίτησης της Διακήρυξης, ήτοι δεν υπέβαλε ρητώς αξιούμενο από τη Διακήρυξη και επί ποινή αποκλεισμού έγγραφο, καθιστώντας άνευ ετέρου απορριπτέα την προσφορά της. Συγκεκριμένα, η εταιρία με την επωνυμία «...» δεν κατέθεσε τα απαιτούμενα ISO στο πλαίσιο του παρόντος διαγωνισμού και ως εκ τούτου η προσφορά της έπρεπε να απορριφθεί. Αναλυτικότερα, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Διακήρυξης του Διαγωνισμού, οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς όφειλαν **επί ποινή αποκλεισμού να υποβάλλουν με την προσφορά τους τα κάτωθι ISO:**

- α) ISO 9001:2015 Σύστημα διαχείρισης ποιότητας,
- β) ISO 14001:2015 Σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης,
- γ) ISO 45001:2018 Σύστημα διαχείρισης υγείας και ... στην εργασία,
- δ) ISO/IEC 27001:2013 Σύστημα Διαχείρισης ... των Πληροφοριών,
- ε) ISO 26000:2010 Σύστημα διαχείρισης κοινωνικής ευθύνης.

Η εταιρία με την επωνυμία «...» ΔΕΝ υπέβαλε κανένα από τα ανωτέρω Πιστοποιητικά. Περαιτέρω, υποστηρίζει ότι δεν είναι δυνατή ούτε η προσφυγή στο άρθρο 102 του ν. 4416/2016 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει διότι μια αίτηση διευκρίνισης δεν μπορεί να θεραπεύσει την παράλειψη ... πληροφοριών/εγγράφων των οποίων η κοινοποίηση/κατάθεση ήταν απαραίτητη βάσει των εγγράφων της οικείας σύμβασης, όπως εν προκειμένω, δεδομένου ότι η αναθέτουσα αρχή οφείλει να ελέγχει αυστηρώς αν τηρήθηκαν τα κριτήρια που η ίδια έχει καθορίσει.

9. Η αναθέτουσα Αρχή επί του ως άνω προβαλλόμενου λόγου με τις απόψεις της δεν αντιτείνει κανέναν ισχυρισμό επί της ουσίας του προβαλλόμενου με την

προδικαστική προσφυγή λόγου και περιορίζεται μόνο στο να υποστηρίξει αβασίμως, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω (σκ. 5) ότι η προσφυγή ασκήθηκε απαράδεκτως λόγω έλλειψης εννόμου συμφέροντος.

10. Επί του ανωτέρω προβαλλόμενου λόγου της προσφυγής, οι σχετικές με το υπό εξέταση ζήτημα διατάξεις του ν. 4412/2016 προβλέπουν τα ακόλουθα: Το **άρθρο 80 του ν. 4412/2016** ορίζει ότι : « 1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν τα πιστοποιητικά, τις βεβαιώσεις και τα λοιπά αποδεικτικά μέσα που αναφέρονται στις παρ. 2, 4 και 5 και στο Παράρτημα ΧII του Προσαρτήματος Α΄, ως απόδειξη της μη ύπαρξης λόγων αποκλεισμού, όπως αναφέρονται στα άρθρα 73 περί λόγων αποκλεισμού, και 74 περί αποκλεισμού ... φορέα από δημόσιες συμβάσεις, και της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής, σύμφωνα με τα άρθρα 75 και 76. Οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν αποδεικτικά μέσα, πλην εκείνων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και στο **άρθρο 82** περί προτύπων διασφάλισης ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης[...]. Το **άρθρο 82 του ν. 4412/2016** ορίζει ότι : «1. Οι αναθέτουσες αρχές, εάν απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες, παραπέμπουν σε συστήματα διασφάλισης ποιότητας τα οποία βασίζονται στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων και έχουν πιστοποιηθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη - μέλη. Επίσης, κάνουν δεκτά άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν είχε τη δυνατότητα να αποκτήσει τα εν λόγω πιστοποιητικά εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, υπό την προϋπόθεση ότι ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα προτεινόμενα μέτρα διασφάλισης ποιότητας πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας.[...]. Το **άρθρο 102 του ν. 4412/2016** όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 42 του ν. 4782/2021 (ΦΕΚ Α΄36) και ισχύει, εν προκειμένω, ορίζει ότι : «Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, οι αναθέτουσες αρχές, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητούν από τους προσφέροντες ή υποψήφιους ... φορείς, όταν οι

πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΕΕΕΣ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση, εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης». Κατά δε την έννοια των διατάξεων του άρθρου 102 του ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή δύναται να ζητήσει να διορθωθούν ή να συμπληρωθούν σε επιμέρους σημεία τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε ένα φάκελο υποψηφιότητας, αρκεί να μην τροποποιείται η προσφορά του ... φορέα με τέτοιο τρόπο, ώστε να του δίνεται αθέμιτο πλεονέκτημα έναντι των λοιπών συμμετεχόντων στη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης και η αίτηση αυτή της αναθέτουσας αρχής να αφορά στοιχεία ή δεδομένα, των οποίων είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμος ο προγενέστερος χαρακτήρας σε σχέση με το πέρας της προθεσμίας που είχε ταχθεί για την υποβολή υποψηφιότητας (ΣΤΕ ΕπΑν 237/2021). Όμως, οι διατάξεις του άρθρου 102 του ν. 4412/2016, όπως αυτές τροποποιήθηκαν με το άρθρο 42 του ν. 4782/2021, δεν έχουν την έννοια ότι επιτρέπουν στην αναθέτουσα αρχή να δέχεται τη διόρθωση οποιωνδήποτε παραλείψεων και δη των όσων αποτελούν τροποποίηση της κατατεθείσας προσφοράς και την αντικατάστασή της με νέα (βλ. ΣΤΕ 300/2023 σκέψη 11, 1553/2022 σκέψη 15). Οιαδήποτε ερώτηση προς διευκρίνιση/συμπλήρωση μπορεί μόνο να έχει ως αποτέλεσμα την άρση ασάφειας και όχι την τροποποίηση της εκάστοτε προσφοράς ή την υποβολή μη νομίμως υποβληθέντος εγγράφου ή στοιχείου (βλ. σχετικές αποφάσεις της 11ης Μαΐου 2017, Archus and Gama, C-131/2016, της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36). Περαιτέρω, κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητάς της η αναθέτουσα αρχή όσον αφορά το αίτημα ... διευκρινήσεων, πρέπει να μεταχειριστεί τους υποψήφιους με ισότιμο και ειλικρινή τρόπο, έτσι ώστε μια αίτηση διευκρίνισης να μη δύναται, κατά το πέρας της διαδικασίας επιλογής των προσφορών και λαμβανομένου υπόψη του αποτελέσματός της, να έχει περιαγάγει αδικαιολόγητα σε ευμενή ή δυσμενή θέση τον υποψήφιο ή τους υποψήφιους που αποτέλεσαν το αντικείμενο της αίτησης αυτής (βλ. ο.π C-599/10, σκέψη 41, C-336/12 σκέψη 37) ήτοι οφείλει

να σέβεται τις αρχές της ίσης μεταχειρίσεως και της απαγορεύσεως των διακρίσεων, της διαφάνειας και της αναλογικότητας» (βλ. απόφαση του ΔΕΕ της 25.2.2018, MA.T.I. SUD, C-523/16, EU:C:2018:122, σκ. 48-49 και μεταξύ άλλων Απόφαση ΑΕΠΠ 1386/2021, σκ.46, 1850_1851_1852/2021 σκ. 32). Επομένως, μια αίτηση διευκρίνισης δεν μπορεί να θεραπεύσει την παράλειψη ... πληροφοριών/εγγράφων των οποίων η κοινοποίηση/κατάθεση ήταν απαραίτητη βάσει των εγγράφων της οικείας σύμβασης, δεδομένου ότι η αναθέτουσα αρχή οφείλει να ελέγχει αυστηρώς αν τηρήθηκαν τα κριτήρια που η ίδια έχει καθορίσει (βλ., συναφώς, C 336/12, σκέψη 40, της 11ης Μαΐου 2017, Archus και Gama, C-131/16, EU:C:2017:358, σκέψη 33 και της 28ης Φεβρουαρίου 2018 MA.T.I. SUD SpA C-523/16 και C-536/16 σκ.51, C 309/18, της 2ας Μαΐου 2019 Lavorghna Srl σκ.22 εκδοθείσας υπό την ισχύ της οδηγίας 2014/24/ΕΕ).

11. Περαιτέρω, στους επίμαχους για την εξέταση της προδικαστικής προσφυγής όρους της ένδικης διακήρυξης, προβλέπεται ότι : Στο **άρθρο 2.2.7** της Διακήρυξης ορίζεται: *«2.2.7 Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης. Οι οικονομικοί φορείς για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης **θα πρέπει κατά την υποβολή της προσφοράς, να διαθέτουν και να καταθέσουν** τα ακόλουθα πιστοποιητικά (ή ισοδύναμα) επί ποινή αποκλεισμού: α) ISO 9001:2015 Σύστημα διαχείρισης ποιότητας, β) ISO 14001:2015 Σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης, γ) ISO 45001:2018 Σύστημα διαχείρισης υγείας και ... στην εργασία, δ) ISO/IEC 27001:2013 Σύστημα Διαχείρισης ... των Πληροφοριών, ε) ISO 26000:2010 Σύστημα διαχείρισης κοινωνικής ευθύνης. Τα ως άνω πιστοποιητικά θα περιέχονται στο φάκελο της προσφοράς του ... φορέα ως συνοδευτικά στοιχεία της τεχνικής του προσφοράς. Τα ως άνω πιστοποιητικά θα πρέπει να είναι σε ισχύ καθ' όλη την διάρκεια της σύμβασης. Η αναθέτουσα αρχή αναγνωρίζει ισοδύναμα πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί από φορείς διαπιστευμένους από ισοδύναμους Οργανισμούς διαπίστευσης, εδρεύοντες και σε άλλα κράτη - μέλη σύμφωνα με τον Κανονισμό 765/2008/ΕΚ. Επίσης, κάνει δεκτά άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν είχε τη δυνατότητα να αποκτήσει τα εν λόγω πιστοποιητικά εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους*

οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, υπό την προϋπόθεση ότι ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα προτεινόμενα μέτρα διασφάλισης ποιότητας πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι τα ισοδύναμα πιστοποιητικά να είναι μεταφρασμένα στην ελληνική γλώσσα και επικυρωμένα, είτε από πρόσωπο αρμόδιο κατά τις κείμενες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας, είτε από πρόσωπο κατά νόμο αρμόδιο της χώρας στην οποία έχει συνταχθεί το έγγραφο. Σε περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων, η πλήρωση της ανωτέρω απαίτησης πρέπει να καλύπτεται από το κάθε μέλος της ένωσης, διότι τα πιστοποιητικά δεν μεταβιβάζονται, δεν εκχωρούνται και δεν τεκμηριώνουν την λειτουργία άλλου φορέα που βρίσκεται σε ένωση ή συνεργασία με τον υποψήφιο ανάδοχο.». Περαιτέρω, στο **άρθρο 2.2.9.2.** Αποδεικτικά μέσα προβλέπεται: «Α. Για την απόδειξη της μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού κατ' άρθρο 2.2.3 και της πλήρωσης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής κατά τις παραγράφους 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7, οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα δικαιολογητικά του παρόντος. Η προσκόμιση των εν λόγω δικαιολογητικών γίνεται κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3.2 από τον προσωρινό ανάδοχο. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας». Επίσης, το **άρθρο 2.4.6** ορίζει ότι: «2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία, με την επιφύλαξη του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 περί συμπλήρωσης, αποκλίνει από απαράβατους όρους περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, ή δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται στην παρούσα και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς, ειδικά ως προς τους όρους, οι οποίοι ρητώς έχουν καθοριστεί, επί ποινή αποκλεισμού, στην παρούσα Διακήρυξη), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών, ειδικά ως προς τους όρους, οι οποίοι ρητώς έχουν καθοριστεί, επί ποινή αποκλεισμού, στην παρούσα Διακήρυξη), 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση

προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού ...) της παρούσας, β) η οποία περιέχει ατελείς, ελλιπείς, ασαφείς ή λανθασμένες πληροφορίες ή τεκμηρίωση, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που περιέχονται στο ΕΕΕΣ, εφόσον αυτές δεν επιδέχονται συμπλήρωσης, διόρθωσης, αποσαφήνισης ή διευκρίνισης ή, εφόσον επιδέχονται, δεν έχουν αποκατασταθεί από τον προσφέροντα, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας, σύμφωνα το άρθρο 102 του ν. 4412/2016 και την παρ. 3.1.2.1 της παρούσας διακήρυξης, γ) για την οποία ο προσφέρων δεν παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με την παρ. 3.1.2.1 της παρούσας και τα άρθρα 102 και 103 του ν. 4412/2016, [...] ι) η οποία παρουσιάζει αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης, σύμβασης που έχουν ρητώς καθοριστεί, επί ποινή αποκλεισμού, στην παρούσα Διακήρυξη, ια) η οποία παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσας διακήρυξης, εφόσον αυτές δεν θεραπευτούν από τον προσφέροντα με την υποβολή ή τη συμπλήρωσή τους, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας, σύμφωνα με τα άρθρα 102 και 103 του ν.4412/2016,[...].».

12. Η Διακήρυξη, αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού και ως κανονιστική πράξη, δεσμεύει τόσο τους τρίτους, προς τους οποίους απευθύνεται, όσο και την αναθέτουσα αρχή που υποχρεούται μέχρι τέλους της διαδικασίας του διαγωνισμού να εφαρμόζει τους όρους της (βλ. ενδεικτικά αποφάσεις ΣτΕ 2287/2022 σκ.15, 1647/2022 σκ.20, 1217/2018, σκ. 5, 2434/2017, σκ. 5, 1086/2015, σκ. 5, 4901/2014, σκ. 8, 2551/2013, 5022/2012, 2635/2009, ΕΑ ΣτΕ 15/2021, 352/2016, 53/2011, 241/2020, Πράξεις VI Τμήματος ΕλΣυν 181/2006, 31/2003, 105/2003, 294/2010, 224/2007, 78/2007, 19/2005 και αποφάσεις 7ου Τμ. Ε.Σ 539/2024, 2106/2021 κ.α.). Σκοπός της ενιαίας εφαρμογής των όρων της διακήρυξης και της τήρησης των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, είναι η διαμόρφωση ενός ασφαλούς δικαιοκτικού πλαισίου, εντός του οποίου θα διεξαχθεί ο διαγωνισμός και η αποφυγή αδικαιολόγητων αιφνιδιασμών των εν δυνάμει υποψηφίων, οι οποίοι σε κάθε στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας θα εκκινούν από μία κοινή αφετηρία, θα γνωρίζουν εκ των προτέρων ασφαλώς και με ακρίβεια τις

προβλεπόμενες διαδικασίες και θα έχουν ίσες ευκαιρίες συμμετοχής, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Σύμφωνα με τα ανωτέρω, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης που καταρτίζεται μετά τη διενέργεια του διαγωνισμού, είτε κατά το στάδιο της εκτέλεσης αυτής, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία και επάγεται ακυρότητα. Συνεπώς, η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται να κρίνει τις προσφορές επί ίσοις όροις και με προσήλωση στην λεκτική αποτύπωση των όρων της κανονιστικής πράξης (Διακήρυξης) στα πλαίσια της αρχής της τυπικότητας, απορρίπτοντας, ομοίως, κατά δέσμια αρμοδιότητα προσφορά που παραβιάζει απαράβατους όρους της διακήρυξης.

13. Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την μελέτη του φακέλου της υπό κρίση υπόθεσης και δη από τα υποβληθέντα δικαιολογητικά συμμετοχής και τεχνικής προσφοράς στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, η εταιρία «...» ουδόλως περιέλαβε ως συνοδευτικά στην τεχνική προσφορά της τα επί ποινή αποκλεισμού από τη διακήρυξη ζητούμενα ISO, αλλά ούτε και έτερα έγγραφα/δικαιολογητικά που ενδεχομένως και υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις θα μπορούσαν να αποτελέσουν αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας. Υπό τα δεδομένα αυτά και σύμφωνα με όσα αναλύθηκαν ανωτέρω, μη νόμιμα έγινε αποδεκτή η προσφορά της από την αναθέτουσα Αρχή, όπως βάσιμα υποστηρίζει η προσφεύγουσα και άλλωστε δεν θα μπορούσε εν προκειμένω να τύχει εφαρμογής το άρθρο 102 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, σύμφωνα με όσα παραπεύθηκαν στη σκ. 10 της παρούσας.

14. Κατόπιν των ανωτέρω, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή, σύμφωνα με το σκεπτικό και να διαταχθεί η επιστροφή του καταβληθέντος παραβόλου της προσφεύγουσας (άρθρο 363 του ν. 4412/2016).

Για τους λόγους αυτούς

-Δέχεται την προδικαστική προσφυγή.

-Ακυρώνει την Απόφαση ...της Συνεδρίασης Αριθ. ... (θέμα...) του Διοικητικού Συμβουλίου του ... με την ενσωματωθείσα σε αυτή Απόφαση ... της

Αριθμός απόφασης: 631 /2025

Συνεδρίασης Αριθ. ... (θέμα ...) του Διοικητικού Συμβουλίου του ..., στο πλαίσιο της με Αρ. Πρωτ.: ... Διακήρυξης, κατά το μέρος που έγινε αποδεκτή η τεχνική προσφορά της εταιρίας «...» και δεν αποκλείστηκε από τη συνέχεια του διαγωνισμού, κατά τα ειδικότερα διαλαμβανόμενα στο σκεπτικό.

-Ορίζει την επιστροφή του καταβληθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 14 Απριλίου 2025 και εκδόθηκε στις 5 Μαΐου 2025 στην Αθήνα.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΤΣΑΠΑΛΙΑΡΗΣ